

การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
Factor Analysis of Disruptive Leadership Characteristics of School Administrators Under
Loei Primary Educational Service Area Office 1

อติพร สืบสาย

พิมพอร์ สดเอี่ยม

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Atiporn Suebsai

Pim-on Sod-ium

Program in Educational Administration, Mahamakut Buddhist University Srilanchang Campus

Email: atiporn.sub@student.mbu.ac.th

วันที่รับบทความ: 2 กรกฎาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 19 สิงหาคม 2566; วันตอบรับบทความ: 21 สิงหาคม 2566

Received: July 2, 2023; Revised: August 19, 2023; Accepted: August 21, 2023

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 300 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีจำนวน 5 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leader) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication skill) 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) 5) คิดสร้างสรรค์และคิดบวก (Creative and positive thinking)

2) โมเดลการวัดองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพบค่า p -value ของ χ^2 , Chi-Square /df, RMSEA, AGFI, SRMR, NFI, NNFI และ

CFI และ GFI อยู่ในระดับดี โดยพิจารณาค่า p-value ของ χ^2 , = 0.10, Chi-Square /df= 1.14, df = 165, CFI = 0.99, GFI = 0.95, RMSEA = 0.02, SRMR = 0.02

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ, ภาวะผู้นำแบบพลิกผัน, โมเดลการวัดองค์ประกอบ

Abstract

The following are the research objectives of this thesis: 1) to study the components of disruptive leadership among school administrators in Loei Primary Educational Service Area 1. 2) To examine the compatibility of the Disruptive Leadership component model of Loei Primary Educational Service Area 1 school administrators with empirical data. This study's sample group consisted of 300 administrators and teachers from the Loei Primary Educational Service Area 1 during the academic year 2022.

1) Disruptive Leadership of school Administrators in Loei Primary Educational Service Area 1 consisted of 5 components: 1) Strategic management 2) Transformational Leader 3) Communication skill 4) Human resource management 5) Creative and positive thinking

2) The model for measuring the Disruptive Leadership characteristics of school administrators in Loei Primary Educational Service Area 1 is consistent with the empirical data, it was found that the p-value of (χ^2), Chi-Square test, RMSEA, AGFI ,SRMR NFI, NNFI ,CFI and GFI were at good level by considering the p-value of (χ^2)= 0.10, Chi-Square /df= 1.14, df = 165, CFI = 0.99, GFI = 0.95, RMSEA = 0.02, SRMR = 0.02

Keywords: factor analysis, disruptive leadership, Component measurement model

บทนำ

โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในทุกๆ ด้าน เช่น การขนส่ง การสื่อสาร การบันเทิง การธนาคาร อุตสาหกรรมการผลิต หรือกระทั่งด้านการศึกษา จะเห็นได้ชัดเจนจากช่วงที่ผ่านมาที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั้งโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงโดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ถูกบีบบังคับให้ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนจากเดิมที่ต้องเรียนรู้จากในห้องเรียนเท่านั้น เป็นการเรียนรู้ที่หลากหลาย และโดดเด่นมากในเรื่องของการเรียนออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน และแพลตฟอร์มต่างๆ อาทิ เช่น Microsoft team,

Google classroom หรือแม้กระทั่งบริษัทเองก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเป็นการทำงานที่บ้าน ประชุมออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน zoom หรือ google meet ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สามารถคาดเดาได้ ตรงกับคำนิยามของโลกสมัยใหม่ที่มีมักจะได้ยินหลายคนกล่าวถึง VUCA เป็นอย่างมากในช่วงนี้ VUCA ย่อมาจากคำว่า Volatility ความผันผวน Uncertainty ความไม่แน่นอน Complexity ความซับซ้อน และ Ambiguity ความคลุมเครือ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2562, ปทุมพร เปียถนอม, 2563, วุฒิชัย โยธา และคณะ, 2564) แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันของสภาวะการณ์ในปัจจุบันของสังคมโลก และสังคมไทย

โลกเข้าสู่ Digital Disruption แต่ไทยยังไม่เปลี่ยน ไม่มีการสร้างองค์ความรู้หรือ เทคโนโลยีของตนเอง เงินลงทุนไหลออกอย่างต่อเนื่อง GDP ลดลง นำเข้ามากกว่าส่งออก จากวิกฤติโควิด 19 ที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าไทยพึ่งพาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวมากเกินไป ไทยยังไม่ยอมรับว่าตัวเองล้าหลัง เหมือนกับกบที่อยู่ในหม้อต้ม วิกฤตต้มกบ คำนี้หลายคนอาจจะเคยได้ยินมาจากแวตวงการเงิน และเศรษฐกิจ คำนี้หมายความว่าถึงสภาวะการที่คนไม่ตระหนักถึงสภาวะที่กำลังดำเนินไปอยู่ว่ามีความร้ายแรงขนาดไหน เมื่อวิกฤตมาถึงตัวก็แก้ไขไม่ทันเสียแล้ว เปรียบกับกบที่อยู่ในหม้อต้มตอนที่ใส่ลงไปน้ำยังไม่ร้อนก็ว่ายอย่างสบายใจ และปรับอุณหภูมิไปเรื่อยๆ พอน้ำเดือดจึงหนีไม่ทัน เราจะทำอย่างไรไม่ให้เหมือนกบในหม้อต้ม (Monney buffalo, 2565) Disruption มีความสำคัญอย่างมาก ในหลากหลายมิติ ตัวอย่างที่มักถูกยกขึ้นมาอธิบายให้เห็นภาพได้แก่กรณีของ Kodak ซึ่งเป็นองค์กรแรกที่คิดค้นกล้องถ่ายรูปแบบดิจิทัล ในปี 1975 โดย Steven Sasson และทำให้เราสามารถแชร์รูปภาพกันผ่านคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือได้ง่ายจนถึงทุกวันนี้ แต่ทว่าด้วยพฤติกรรมของผู้บริโภคในสมัยนั้นที่ยังคงนิยมกับการใช้กล้องฟิล์มมากกว่า ทำให้ Kodak มองข้ามตลาดกล้องดิจิทัลไป ก่อนที่ตลาดกล้องดิจิทัลที่เข้ามาทำให้ Kodak ต้องเผชิญภาวะหนี้สินกว่า 7 ปี คิดเป็นมูลค่ามากถึง 6,800 ล้านบาท และประกาศภาวะล้มละลายเมื่อปี ค.ศ. 2012 กรณีต่อมา ร้านเช่าวีดีโอและซีดีชื่อดังอย่าง Blockbuster ซึ่งถือว่าเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของบริษัทที่ถูก Disruption ด้วยผลของโลกออนไลน์ และเว็บไซต์ภาพยนตร์ชื่อดังอย่าง Netflix (SEAC, 2565) ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระแส Disruption นั้นครอบคลุมไปทุกวงการ และปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรก้าวข้ามการเปลี่ยนแปลงของกระแสแห่ง Disruption ไปได้ก็คือ ผู้นำหรือผู้บริหาร

ผู้บริหาร มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการเทคนิคต่างๆ ผู้บริหารทุกคนทุกระดับและทุกองค์กรย่อมต้องทำหน้าที่ในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก และการควบคุม (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560) ซึ่งต้องใช้ทักษะ (Skills) หรือความชำนาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานทางการบริหาร ที่สำคัญในการบริหารงานเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางวิชาการ ภาวะผู้นำ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร การสอนและการให้คำปรึกษา การจัดการการเปลี่ยนแปลงและการจัดการความขัดแย้ง ทักษะทางการเมือง การบริหารเวลา การประเมินผลและการให้รางวัล โดยเฉพาะทักษะภาวะผู้นำที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ผู้นำอาจไม่ใช่ผู้บริหาร แต่ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้นำ ข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำองค์กรจะพัฒนาไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรนั้นๆ เพราะผู้นำคือบุคคลที่จะนำพาองค์กรก้าวไปข้างหน้าให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และผู้นำที่ดีจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ(leadership) มีนักทฤษฎีและนักการศึกษาได้ให้ความหมายภาวะผู้นำไว้หลากหลาย แต่พอจะสรุปความได้ว่า ภาวะผู้นำคือความสามารถ หรือการใช้อิทธิพลชักนำความคิดของผู้อื่นให้ปฏิบัติตามที่ตนต้องการด้วยความเต็มใจ (Bass, 1981) ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำมีการศึกษาไว้หลายรูปแบบ ตั้งแต่ทฤษฎีภาวะผู้นำในยุคเริ่มต้น ทฤษฎีคุณลักษณะภาวะผู้นำ (Trait leadership theories) ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรม (Behavioral leadership theories) (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560) ทฤษฎีภาวะผู้นำในยุคบูรณาการ ซึ่งทฤษฎีภาวะผู้นำยุคบูรณาการ มีกล่าวไว้หลายทฤษฎี เช่น ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical leadership) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic leadership) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Situational leadership theory) และภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership)

ภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) เป็นหนึ่งในภาวะผู้นำรูปแบบใหม่ที่มีการกล่าวถึงอย่างมากในแวดวงธุรกิจ ช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา การจะนำพาองค์กรให้อยู่รอดได้ในยุค Disruption ในสภาวะที่มีความผันผวนสูง มีความไม่แน่นอน มีความซับซ้อน และมีความคลุมเครือ(VUCA) (พัชรภรณ์ ดวงชื่น, 2561) ผู้นำจะต้องมีความพร้อมและความกล้าที่จะเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน โดยใช้ทักษะความรู้ความสามารถที่เป็น Soft skill เพิ่มมากขึ้นเพราะการเปลี่ยนแปลงเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ผู้นำหรือผู้บริหารยุคใหม่ต้องปรับตัวถึงจะอยู่รอด ดังคำกล่าวที่ว่าself-disrupt before you're disrupted (SEAC, 2565)

เช่นเดียวกับนโยบาย และการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ซึ่งมุ่งเน้นการเป็นสำนักงานต้นแบบ 5g smart เลย One Smart Office มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านเทคโนโลยี เช่น การบริหารจัดการเขตพื้นที่โดยระบบภาค line notify การพิจารณาการพิมพ์ กพ.7 ออนไลน์ การแจ้งผลการเลื่อนขั้นเงินเดือนผ่านระบบภาค line notify เป็นรายบุคคล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระบบบริการข้อมูลภาครัฐ Big Data เพื่อรวบรวมข้อมูลการดูแลของแต่ละกลุ่มงานเป็นข้อมูลกลางของสำนักงานเขตพื้นที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1, 2565) แสดงให้เห็นถึงองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

ผู้วิจัยสนใจศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค Disruption

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 142 โรงเรียน จำนวน 1,139 คน ในปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ตามเกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Comrey & Lee (1992) ซึ่งถือว่าดี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 แบบเลือกตอบ ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1 ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยใช้การแปลความหมายตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) (อิทธิพัทธ์ สุธันพรกุล, 2562)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบคุณลักษณะของภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาเพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหา และกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. วิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบเลือกตอบ (Multiple choice) และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา ปรับปรุงและแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ และนำไปดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือต่อไป

5. คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามเพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสม ของข้อคำถามรายข้อกับ นิยามเชิงปฏิบัติการ (index of Item-Objective Congruence: IOC) ว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม โดยค่า IOC ต้องมีค่าตั้งแต่ .60 ขึ้นไป รวมทั้งขอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในด้านสำนวนภาษาของข้อคำถาม เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไป วิเคราะห์ความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไปถือว่าดี (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2562) ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ครั้งนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจาก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขต ศรีล้านช้าง ถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ด้วย google forms และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาวะภาพของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ในขั้นนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาด สถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) โดยวิเคราะห์องค์ประกอบส่วนประกอบสำคัญ (Principle Component Analysis) และหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal) โดยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) ตามกระบวนการดังนี้

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 1

1) สกัดองค์ประกอบ โดยพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่าหรือเท่ากับ 1.00

2) การหมุนแกนโดยหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal) โดยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method) และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ .30

3) เปรียบเทียบองค์ประกอบแต่ละตัวโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาและจัดกลุ่มองค์ประกอบที่สำคัญ

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการจัดองค์ประกอบและตัวแปรมาสร้างแบบสอบถาม และนำไปเก็บข้อมูลเพื่อมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงประจักษ์

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลองค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) องค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวน 5 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic visionary) 2) มีบุคลิกภาพของผู้นำ (leadership personality) 3) เป็นผู้เรียนรู้ (learner)

องค์ประกอบที่ 2 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) เปิดใจ (open minded) 2) ความยืดหยุ่น ปรับตัวได้ (flexibility and adaptable) 3) การควบคุมตนเอง (self-control)

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการสื่อสาร (Communication skill) ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้ 1) มีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ 2) สื่อสารได้แม่นยำ 3) มีความกล้าหาญที่แน่วแน่ 4) สื่อสารได้ตรงประเด็น 5) สื่อสารได้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ 6) สื่อสารในที่สาธารณะได้ 7) ทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว 8) มีความประนีประนอม

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร 1) การทำงานเป็นทีม (team work) 2) ความร่วมมือ (cooperation) 3) ความรับผิดชอบ (responsibility)

องค์ประกอบที่ 5 คิดสร้างสรรค์และคิดบวก (creative and positive thinking) ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) มองโลกในแง่ดี 2) สร้างกำลังใจได้เอง 3) เห็นอกเห็นใจลูกทีม 4) ส่งต่อพลังใจไปยังสมาชิกในทีม 5) นำทางผู้อื่นผ่านช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน 6) ให้ความมั่นใจกับผู้ปฏิบัติงาน

สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 98.755 ของความแปรปรวนสะสมทั้งหมด โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

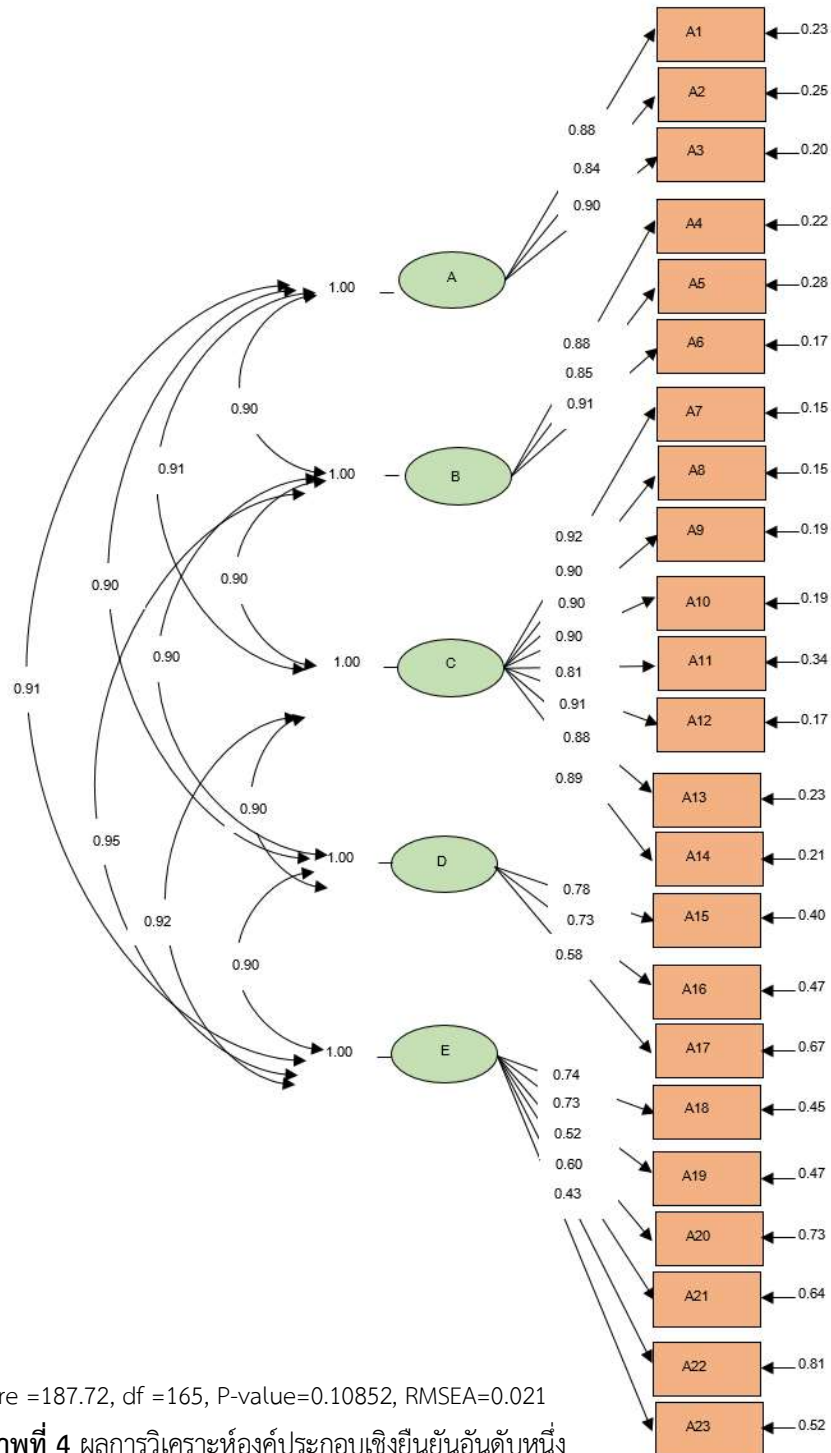
ตารางที่ 1 จำนวนองค์ประกอบ ค่าไอเกน (Initial Eigenvalues) ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบของแบบสอบถาม (หลังการหมุนแกน)

Component	Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	17.669	29.947	29.947
2	14.831	25.138	55.085
3	10.920	18.509	73.594
4	10.793	18.293	91.887
5	4.052	6.868	98.755

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดการเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leader) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication skill) 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) และ 5) คิดสร้างสรรค์ และคิดบวก (Creative and positive thinking)

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าดัชนี p-value ของ χ^2 , Chi-Square /df, RMSEA, AGFI, SRMR, NFI, NNFI และ CFI และ GFI อยู่ในระดับดี โดยพิจารณาว่า p-value ของ χ^2 , =

0.10, Chi-Square /df= 1.14, df = 165, CFI = 0.99, GFI = 0.95, RMSEA = 0.02, SRMR = 0.02 ซึ่งไม่มี
รายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

Chi-square = 187.72, df = 165, P-value=0.10852, RMSEA=0.021

ภาพที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังนี้

1. โมเดลการวัดองค์ประกอบภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication) 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) 5) คิดสร้างสรรค์ คิดบวก (Creative and positive thinking) และเมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (First order factor analysis) พบว่า ทั้ง 5 องค์ประกอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบหลักขององค์ประกอบภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

สามารถอภิปรายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามลำดับดังนี้ เป็นผู้เรียนรู้ (Learner) มีบุคลิกภาพของผู้นำ (Leadership personality) มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับ Elevate Corporate Training (2019) และ Promsri C. (2019) ได้กล่าวถึงลักษณะผู้นำแบบพลิกผันไว้ว่า พวกเขามักจะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตสอดคล้องกับ World Economic Forum (2019) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้นำแบบพลิกผันไว้ว่ามีความคิดเชิงกลยุทธ์

องค์ประกอบที่ 2 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leader) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามลำดับดังนี้ 1) เปิดใจ (open minded) 2.) ความยืดหยุ่น ปรับตัวได้ (flexibility and adaptable) 3.) การควบคุมตนเอง (self-control) สอดคล้องเป็นบางส่วนกับแนวคิดของ อัจฉรา จุ้ยเจริญ (2562) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของ Disruptive Leaders ได้แก่ 1) Humble เปิดรับและเป็นตัวอย่างที่ดีในการเรียนรู้ 2) Adaptable มีความยืดหยุ่นสูง ล้มแล้วลุกได้เร็ว

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะการสื่อสาร (Communication skill) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามลำดับดังนี้ 1) มีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ 2) สื่อสารได้แม่นยำไม่ผิดพลาด 3) มีความกล้าหาญที่แน่วแน่ 4) สื่อสารได้ตรงประเด็น 5) สื่อสารได้เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ 6) สื่อสารในที่สาธารณะได้ 7) ทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว 8) มีความประนีประนอม สอดคล้องกับแนวคิดของ อริญา เถลิงศรี (2560) ที่กล่าวถึงทักษะภาษาใหม่ของภาวะผู้นำที่จำเป็นในการต่อกรกับ Disruption

ประกอบด้วย Ability to understand และ Ability to speak และทองพันชั่ง พงษ์วาริน (2562) กล่าวถึงผู้นำต้องสื่อสารเป็น

องค์ประกอบที่ 4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามลำดับดังนี้ 1) การทำงานเป็นทีม (team work) 2) ความร่วมมือ (cooperation) 3) ความรับผิดชอบ (responsibility) สอดคล้องกับแนวคิดของศิริยุภา รุ่งเรืองสุข (2561) กล่าวถึงการทำงานเป็นทีม และทองพันชั่ง พงษ์วาริน (2562) กล่าวถึงการใช้คนให้เหมาะกับงาน

องค์ประกอบที่ 5 คิดสร้างสรรค์ และคิดบวก (Creative and positive thinking) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามลำดับดังนี้ 1) มองโลกในแง่ดี 2) สร้างกำลังใจได้เอง 3) เห็นอกเห็นใจลูกทีม 4) ส่งต่อพลังใจไปยังสมาชิกในทีม 5) นำทางผู้อื่นผ่านช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน 6) ให้ความมั่นใจกับผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ World economic forum (2019) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำแบบพลิกผันว่า มีความเห็นอกเห็นใจ และทองพันชั่ง พงษ์วาริน (2562) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ผู้นำยุค Disruption ต้องทำ คือ มองโลกแง่ดี สร้างกำลังใจได้เอง และส่งต่อพลังใจนั้นไปยังสมาชิกในทีมทุกคน

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวัดการเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) พบว่า โมเดลการวัดการเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า p-value ของ χ^2 , Chi-Square /df, RMSEA, AGFI, SRMR, NFI, NNFI และ CFI และ GFI อยู่ในระดับดี โดยพิจารณาว่า p-value ของ χ^2 , = 0.10, Chi-Square /df= 1.14, df = 165, P-value = 0.01, CFI = 0.99, GFI = 0.95, RMSEA = 0.02, SRMR = 0.02 มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ของ Hooper et al. (2008) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (λ) ของตัวแปรแฝงทุกตัวมีค่าเป็นบวก (λ มีค่าระหว่าง 0.79 – 0.91) สรุปได้ว่า ตัวแปรแฝงทุกตัวมีความสำคัญต่อการเป็นองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ผลการทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันองค์ประกอบคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวกตั้งแต่ 0.79 – 0.91 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจัดลำดับองค์ประกอบที่เหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้ดังนี้ 1)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leader) 3) ทักษะการสื่อสาร (Communication skill) 4) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human resource management) และ 5) คิดสร้างสรรค์และคิดบวก (creative and positive thinking) ถือได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบมีความสำคัญต่อการเป็นองค์ประกอบภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ได้ตรวจสอบคุณลักษณะดังกล่าวกับผู้บริหาร และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้ 5 องค์ประกอบแล้วทำการยืนยันโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งไม่สอดคล้องกับ Promsri C. (2019) ได้ศึกษาองค์ประกอบของลักษณะผู้นำแบบพลิกผัน ได้ 8 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การยอมรับความจริง 3) นำทางผู้อื่นผ่านช่วงเวลาแห่งการหยุดชะงัก 4) ความเด็ดขาด 5) ผู้ฝ่าฝืนกฎ 6) ปลดล็อกศักยภาพของผู้อื่น 7) ความมั่นใจในตนเอง 8) ความเข้าใจเชิงธุรกิจ แต่สอดคล้องกับแนวคิดของ Houque (2015) ได้กล่าวถึงลักษณะ 5 ประการของ ผู้นำแบบพลิกผัน (Disruption) ที่ต้องมี ประกอบไปด้วย 1) เป็นผู้แสวงหาความจริง 2) มีความสามารถในการชี้แนะแนวทางท่ามกลางอุปสรรคต่างๆ 3) เป็นผู้ที่มีความแน่วแน่ 4) ออกจากกฎเดิมๆ 5) มีความสามารถในการลดแรงเสียดทานท่ามกลางความไม่แน่นอน สอดคล้องกับทองพันชั่ง พงษ์วาริน (2562) ได้กล่าวถึง 5 สิ่งที่ผู้นำยุค Disruption ต้องทำ เพื่อชัยชนะ และเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของทีม 1) ต้องสื่อสารเป็น โดยสื่อสารอย่างเปิดเผย ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ชัดเจน ตรงประเด็น 2) ต้องใช้คนเป็น โดยถือหลัก คนถูกงาน งานถูกคน เหมาะสมกับเวลา และต้องกระตุ้นให้สมาชิกในทีมอยากทำงานมากขึ้น หรือกล้าที่จะทำงานที่ยาก และท้าทายกว่าเดิม 3) ต้องกล้าเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ งานใหม่ที่ยุ่งยากมากกว่าเดิม งานที่ไม่เคยทำ งานที่ไม่มีใครกล้า หรือไม่อยากทำ 4) ต้องคิดมากกว่าเดิม เพื่อวางแผน และทำงานให้ดีกว่าเดิม ต้องคิดถึงอนาคต มองภาพรวม คิดหาวิธีการทำงานใหม่ และมองโลกแง่ดี 5) สร้างกำลังใจได้เอง และส่งต่อพลังใจนั้น ไปยังสมาชิกในทีมทุกคน เพื่อขับเคลื่อนทีมให้ก้าว ไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องไม่หยุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครู ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำองค์ประกอบ คุณลักษณะภาวะผู้นำแบบพลิกผัน (Disruptive Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นไปเป็นเป้าหมาย หรือนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อให้มีคุณลักษณะของภาวะผู้นำแบบพลิกผันที่จะพาองค์กรก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุค Disruption

1.2 จากผลการวิจัย ตัวแปรสังเกตได้ นำทางผู้อื่นผ่านช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน ในองค์ประกอบที่ 5 มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่านำทางผู้อื่นผ่านช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน เป็นคุณลักษณะที่ผู้นำจำเป็นต้องใช้ในการเป็นผู้นำแบบพลิกผัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 2 ต่อไป
2. การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาในประชากรที่แตกต่างออกไป เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และควรศึกษาวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่หลากหลาย เป็นประโยชน์และสมบูรณ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทองพันชั่ง พงษ์วาริน. (2562). 5 สิ่งที่คุณต้องทำ Disruption ต้องทำ. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2565, จาก <http://www.oknation.net/blog/ThongpunchangManagement/2019/05/13/>.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสเรล : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปทุมพร เปียถนอม. (2563). ภาวะผู้นำการศึกษายุคการแทนที่ด้วยสิ่งใหม่กับทิศทางการศึกษาไทย.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม,10(3), 115-123.
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น.(2561). ผู้นำองค์กรในโลก VUCA. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 24(3), 450-458.
- วิชัย วงษ์ใหญ่.(2562). การเรียนรู้ในโลก VUCA สู่ Social Quotient. พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรการเรียนรู้.
- วุฒิชัย โยธา, กษม ชนะวงศ์, จุฬารักษ์ โสตะ, อำนาจ ชนะวงศ์ และสนใจ ไชยบุญเรือง. (2564). นวัตกรรมภาวะผู้นำกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างพลิกผัน. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 11(3), 11-18.
- ศิริยุพา รุ่งเรืองสุข. (2561). Disruptive Leadership พ้ององค์กรก้าวทันการเปลี่ยนแปลง, สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2565, จาก <https://www.prachachat.net/facebook-instant-article/news-134698>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1. (2565). ทิศทางการบริหารงานองค์กร. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2565, จาก https://loei1.go.th/?page_id=88.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 1 ปี 2565 ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม 2565. ออนไลน์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560ก). การบริหารการศึกษาและทฤษฎี ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560ข). ภาวะผู้นำในองค์กรสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ :ปัญญาชน.

- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2562). การวิจัยทางการศึกษา แนวคิดและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริญา เถลิงศรี. (2561). ปลุกผู้นำให้ตื่น (ตัว) ด้วย ภาษาใหม่ The New Language of Leadership ทางรอดขององค์กรไทยในสมรภูมิ Disruption. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.brandbuffet.in.th/2018/09/seac-seminar-the-new-language/>.
- อัจฉรา จุ้ยเจริญ. (2563). **Disruptive Leadership and Agile Organizations**. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2565, จาก <https://www.aclc-asia.com/post/2019/08/31/disruptive-leadership-and-agile-organizations>.
- อุดม คชินทร. (2563). ปาฐกถาเกียรติยศศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ ครั้งที่ 11 งานครบรอบ 51 ปี วันพระราชทานนาม 132 ปี มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง “การปรับตัวของมหาวิทยาลัยเพื่อตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงในยุค Disruption”. พิมพ์ครั้งที่ 1. กองบริหารงานวิจัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Bass, B. (1981). **Handbook of Leadership**. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565, จาก <https://pdfs.semanticscholar.org/410a/a20c1438c750464ccfa0312b5718f4475e30.pdf>.
- Comrey, A.L., and Lee, H.B. (1992). **A First Course in Factor Analysis**. (2nd ed.) Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Elevate Corporate Training. (2019). **The 7 Characteristics of Disruptive Leaders**. Retrieved June 15, 2022, from <https://www.elevatecorporatetraining.com.au/2019/05/03/the-7-characteristics-of-disruptive-leaders/>.
- Hoque, F. (2015). **5 Habits of Truly Disruptive Leaders**. Retrieved June 15, 2022, from <https://www.fastcompany.com/3052725/5-habits-of-truly-disruptive-leaders>.
- Jackson, T. (2017). **11 Traits of the Disruptive Leader**. Retrieved June 15, 2022, from <https://www.linkedin.com/pulse/11-traits-disruptive-leader-terence-jackson-ph-d->.
- Moneybuffalo. (2565). **วิกฤตต้มกบ คืออะไร ไทยกำลังถอยหลังลงคลองจริงหรือ**. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2565, จาก <https://www.moneybuffalo.in.th/economy>.
- Promsri, C. (2019). Analysis of Disruptive Leaders: Key Qualities for Dealing with a Changing Environment in a Digital Age. **IOJPH - International open Journal of Humanities and Social Science**, 2(8), 1-7.
- The Standard. (2560). **รายการKEY MESSAGES. ทำไมเด็กจบใหม่ ตกงานมากที่สุด**. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=Wxqkckyfnfs&list=>

World economic forum. (2019). **7 skills every leader needs in times of disruption**. Retrieved June 15, 2022, from <https://www.weforum.org/agenda/2019/04/7-skills-every-leader-needs-in-times-of-disruption/>.

SEAC. (2565). ภาษาใหม่ของผู้ผู้นำ ภาวะผู้นำที่จำเป็นในการต่อกรกับ DISRUPTION. สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2565, จาก <https://themomentum.co/seac-newlanguage-advertorial/>.